

სოფლის სკორტი: პრობლემები, პერსპექტივები

რასაუზალიის პარტიულ-სამეურნეო აქტივის 1977 წლის 2 ივლისის კრების შემდეგ კასპის რაიონში უკვე ბევრი რამ გაკეთდა ფიზკულტურულ-სპორტული მუშაობის გამოცდების მიზნით.

პირველ რიგში, ეს ეხება სპორტულ ღონისძიებათა ორგანიზაციას ახლა ჩვენთან სისტემატურად ეწყობა შიდასაკოლმეტივო და რაიონული პირველობები სპორტის სხვადასხვა სახეობაში, სკოლებისა და სპორტსაზოგადოებების სპორტაკადემიები, ტურნირები მშდ მრავალქიდეში ვახეთ „კომსოლოსკაია პრადის“ პარტებზე, შ. იამინიძის სახელობის თასის გათამაშება ფეხბურთში.

განსაკუთრებით სასიამოვნოა, რომ აღიზინდა ჩვენი საბავუო ქართული კიდაობა — ზაფხულობით რვა სხვადასხვა სპეციალური პრინციპის ერთბაშად ებრძვიან ჩვენი ფალანგები, თითქმის ყოველ შაბათ-კვირას რაიონის რვა სოფელში ისმის „საქიდაოს“ პანგეში...

განსაკუთრებული პოპულარობით სარგებლობს შეჯიბრებები „შამი საოტრება“, „თეთრი ეტი“, „ტყავის ბურთის“ პრიზის გათამაშება, რვეულარულად ეწყობა „იმედის სტარტები“ — მბტომე-ლის, მტყორცნელის, მორბენლის დღეები, საქალაქო ტურნირი მინი-ფეხბურთში. წელს პირველად ჩატარდა წვევამდელთა ასპარეზობა მშდ მრავალქიდეში და პირველად სპორტაკად. ამერიკიდან ეს ღონისძიებებიც ტრადიციული გახდება.

კომკავშირის რაიკომთან ერთად გათავსებული უფრო მეტი ვიზრუნით ნორჩების ფიზიკური გაკეთებისთვის, რისთვისაც საბავუ-ვი ბაღებს შორის გაიმართათ შეჯიბრებებს პატარებისთვის ხელმისაწვდომ სახეობებში.

ჩემპიონატების, პირველობების, ტურნირების სისტემატურად ჩატარებამ განაპირობა კასპის რაიონის ნაკრები გუნდების და სპორტსმენების წარმატებათა ზრდა რესპუბლიკურ პირველობებში. საქართველოში 11 ახალგაზრდულ თამაშებზე რესპუბლიკის აღმოსავლეთის ზონაში საერთო 11 გუნდურად-გილზე გამოვიდით. უქანსკრული ორი წლის მანძილზე კასპის 34-მა სპორტსმენმა იმარჯვა სხვადასხვა რანგის რესპუბლიკურ პირველობაში, ამავე პერიოდში საქავუ-შიო ტურნირებში 11 ოქროს, 10 ვერცხლისა და 8 ბრინჯაოს მედლები მოიპოვეს რაიონის წარმომადგენლებმა. აქაური ათლეტები სსრ კავშირის ნაკრების სახელობით გამოდიოდნენ პოლანდიაში, ალიონში, გდრ-ში, გფრ-ში, პოლონეთში, ჩეხოსლოვაკიაში, ფინეთში, ბულგარეთში, ინგლისში, იაპონიაში, ესპანეთსა და ბრაზილიაში.

რაიონში ყოველწლიურად სრულდება მაღალანრიგის სპორტსმენთა მომზადების გეგმები. წელს ეს ერთი კაცმა სავარაუდოდ სოკლასის სპორტის ოსტატის ნორმატივი შეასრულა, სამა — სპორტის ოსტატის, მომზადდა, აგრეთვე, ხუთი სპორტის ოსტატობის კანდიდატი და 33 პირველანრიგისანი, რაც გეგმიურს საგრძნობლად აღემატება.

კასპის რაიონის ფიზკულტურული ორგანიზაცია ბოლო ორი წლის განმავლობაში გამარჯვებული განიჭის სოციალისტურ შეჯიბრებანი. შარშან ფიზკულტურულ-სპორტულ მუშაობაში მოპოვებული წარმატებისთვის იგი საქავუ-შიო სპორტოაქტივის დიპლომით დაჯილდოვდა...

მალე სტარტა იღებს საქართველოს VII სპარტაკიდა, ფექტიურად იგი უკვე დაიწყო — და-

ლტურული ორგანიზაციების მუშაობის უფრო ხარისხიანად და ეფექტურად წარმართვაში, ხარავსები კი გამოწვეულია მთელი რიგი გადაუჭრელი პრობლემებით. ქვემოთ სწორედ მათზე გვეყვება ლაპარაკი.

ყველაფრის მიმართ სიყვარული ბავშვებს სკოლაში უღვივდება. მათ ფიზკულტურა სწორედ სკოლიდან უნდა შეეყვარათ, რომ შემდეგ უფრო გაბედულად შეაღონ მათ დიდი სპორტის კარი. რა მდგომარეობა ამ მხრივ კასპის რაიონში? არის თუ არა საამისო პირობები?

რაიონის 20 საშუალო და 10 რეალური სკოლიდან სპორტული დარბაზი მხოლოდ 10 აქვს და რეკავ მეტწილად, კლასების სიმრავლის გამო, ფაზალზრდის გაკეთებები ერთმანეთს ემთხვევა. მხოლოდ 2 სკოლასთანაა ღია სა-

იწვია და, თუ ადრე ყველა სოფელს ფიზკულტურული საქმიანობა ერთი თავიკი ჰყავდა, ახლა ერთი მეთოდისტი 4-5 სოფელს უნდა გაუძღვეს, მუშაობას ეყვე ძალზე აძნელებს. მეთოდისტების უმეტესობას არ გააჩნია სპეციალური ცოდნა. კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებს ამკარავ არ ჰყოფნით, ან არა აქვთ სპორტული ბავშვი, ფორმა, ინვენტარი.

ცნობილია, რომ ფიზკულტურულ-სპორტული მუშაობის დიდი ორგანიზაციებში დიდადა დამოკიდებული დირექციის, პარტიული, პროფკავშირული და კომკავშირული ორგანიზაციების ხელმძღვანელთა ქმედითუნარიანობაზე. ჩვენი რაიონის საწარმოების, დაწესებულებების, კოლმეურნეობების, საბჭოთა მეურნეობების ხელმძღვანელთა ნიშნულგანი ნაწილი კი,

რესპუბლიკის პროფსაბჭოსა და „კოლმეურნის“ რესპუბლიკური საბჭო „სქიტიტუნე“ ჩვენს ქალაქში შენდება სპორტო ობიექტი, მაგრამ სტატუსის მიხედვით ეს სქემე ძალიან გაჭიანურდა. ჩვენში განსაკუთრებით სავეალალო მდგომარეობაშია მძლეოსნობა. არც ერთ სტადიონზე არ გაგვანია სარბენი მილიკები, სატყორცნი სექტორები. კოლმეურნეობებს, საბჭოთა მეურნეობებს, ქარხნებს არა აქვთ თუნდაც ერთი მცირე ზომის დარბაზი. ერთი გაპარტახებული მოედნის ამარა ცემენტის ქარხანა, ქარხანა „ქასპილეტრომობაატის“ ოთხ მოედნები მოუფლავია. სპორტული ბავშვის გარეგანსეთი დიდი სოფელი, როგორც კავთისხევი. რამდენიმე წლის წინ მეტეხში ფეხბურთის მოედნისთვის გამოყოფილი ადგილი ახლაც ასათვისებელია, თემის საბჭოთა მეურნეობის დირექციის კი ეს ამბავი, როგორც ჩანს, არც კი ადარდებს.

სპორტული ბავშვი მოუფლავია ოცამში, აღიანში, კოდისწყაროში, ყარაღაში, ახალქალაქში. ბავშვის ნაკლებობას განსაკუთრებით განიცდის ქეჩეოხისა და ვარჯანის დასახლებები. მრავალგზის დაპირების მიუხედავად, საქალაქო საბჭომ დღემდე ვერ მოახერხა თუნდაც თითო მარტივი ტიპის მოედნის მოწყობა. რაიონში აქამდე დადებითად ვერ გადაიჭრა საკურობა აუზისა და სასროლეთის აგებო-საკითხი.

როგორც ხედავთ, კასპში ვერ კიდევ ბევრი პრობლემა, მაგრამ ვფიქრობთ, პირველ რიგში მაქსიმალურად გამოვიყენოთ ის, რაც გაგვანია, რათა გადავჭრათ მთავარი სადღესო ამოცანა — სარგად გამოვიდეთ საქართველოს VII სპარტაკიდაში. ამ მიზნის განსაზოცილებლად ჩვენთან მუშაობა კარგა ხანია გაჩაღდა და შედეგებს მაშინ დაეთვლით, როცა რესპუბლიკური სპარტაკიდა შევამდებთ, როცა გაირკვევა თუ რომელმა რაიონმა რამდენი სპორტსმენი მისცა საქართველოს ნაკრებ გუნდებს, რომლებიც გაი-სალ სსრ კავშირის ხალხთა VII სპარტაკიდაში იასპარეზებენ.

რაიონის პარტიული და საბჭოთა ორგანოების დახმავებით კვლავც შეუნელებლად ვიბრძოლებთ სკკპ XXV ყრილობის გადაწყვეტილებების, რესპუბლიკის პარტიულ-სამეურნეო აქტივის კრების დადგენილებების ცხოვრებაში გატარებისთვის, იმისთვის, რომ კიდევ უფრო ამაღლდეს კასპის რაიონის მშრომელთა და მოსწავლე ახალგაზრდობის გავანსაღების საქმე.

ა. ჯალალი,
კასპის რაიონის ფიზკულტურისა და სპორტის კომიტეტის თავმჯდომარე.

ჯერ გადავჭრით პირველი რიგის ამოცანას

რასაუზალიის პარტიულ-სამეურნეო აქტივის კრების შედეგად

სასრულს უახლოვდება პირველი ეტაპის (ასპარეზობის) ფიზკულტურულ კოლქტივებში შეჯიბრებები. წინა, VI სპარტაკიდაში კასპელები IX ადგილით დამაყოფილდნენ. ახლა იმისთვის ვიბრძვით, რომ საკასპის სტარტებში გაცილებით უკეთ გამოვიდეთ.

რაიონის ფიზკულტურულ ორგანიზაციას გენზრახული აქვს მომავალ ამ დიდ სპორტულ ფორუმზე რამდენიმე საფეხურით მაღლა აიწიოს, რისთვისაც პარტიის რაიკომის, რაისაბჭოს აღმასკომის დახმავებით მნიშვნელოვანი სპონსორები ჩავატარებთ. საშუალოდა რეაქიონი სკოლების წლებიდან სპარტაკიდაში 30 კოლექტივი მონაწილეობდა. თავიანთი სპარტაკიდაები გამართეს „კოლმეურნეობა“, „სპარტაკიდა“, „განთი-ადნა“. ყველაფერი ეს მიზნად ისახავდა მაღლა შემოქმედებს რაიონული სპარტაკიდაისთვის, ხოლო ეს უქანსკრული საბოლოოდ შეარჩევს ჩვენი ნაკრების შემადგენლობას, რამელმაც საქართველოს VII სპარტაკიდაში უნდა მიიღოს მონაწილეობა.

ფიზკულტურა და სპორტი ჩვენში გარკვეულ პროგრესს რომ განიცდის, ეს ფაქტია, მაგრამ არ შეიძლება გვერდი აუვაროთ იმ ხარვეზებს, რომლებიც ვერ კიდევ ხელს ვეწვლიან რაიონის ფიზკულ-

ტურაო აუზი და ისიც უმოქმედებს. არც ერთ სკოლას არ აქვს საბაზისი ბილიკები და სასროლეთი. მართალია, ბევრი სასწავლებლის მარტივი ტიპის მოედნები მოსაფა-ლილდნენ, მაგრამ იმდენად უხარისხოდ, რომ ერთი წლის მერე ყველა უვარჯისი გახდა. კურორტული მდგომარეობა სკოლების სპორტული ფორმა-ინვენტარით მომარაგების საქმეში. თვალსაჩინოების ბაზაში, სიდიდანც ეს ინვენტარი გამოგვაქვს, დაბლები ხშირად ცარიელია.

რაიონის სკოლების ფიზკულტურის მასწავლებლების მეტი წილი 50 წელს გადაცილებულია და ძველი, 30 წლის წინანდელი მეთოდებით მუშაობს, რაც ნაკლებ ნაყოფიერია. ამასთან, მათ უმეტესობას გაკვეთილების შემდეგ საკუთარი სახლებისკენ უფრო მიუქვთ გული, ვიდრე სპორტული ბავშვისკენ. კლასგარეშე და სკოლისგარეშე მუშაობისთვის გაკეთებულ თანხას კი დაუმსახურებლად იღებენ.

მოსავარებელი განსაკუთრებით ბევრია წარმოება-დაწესებულებებში, კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებში. ბოლო 5 წლის მანძილზე რაიონში 5 გამსხვილებული საბჭოთა მეურნეობა შეიქმნა. ამან რამდენიმე სოფლის ერთ მეურნეობაში გაერთიანება გამო-

სამწუხაროდ, არავითარ დაინტერესებს არ იხნეს თუ როგორ გამოვიდნენ მათი ფიზკულტურული რაიონულ, რესპუბლიკურ, საქავუ-შიო პირველობებში, არ ზრუნავენ მშრომელთა შორის ფიზკულტურულ-გამაჯანსაღებელი და სპორტული მუშაობის გამოსისთვის. ამ მიზნის გამო ხშირია მეთოდისტების დენადობა, არა და, რაოდენ დიდი მნიშვნელობა აქვს, როცა ხელმძღვანელები სასპარეზოდ მიმან, თბლ სიტყვას ეტყვიან, იმეღს ნისცემენ. მორალურ მზარაქტარას ხომ ძალიან დიდი როლი ეყისრება სპორტსმენის წარმატებაში. ასეთ ხელმძღვანელებს ვერ კიდევ ვერ გავუგიათ, რომ ფიზკულტურა და სპორტი შრომის ნაყოფიერების ზრდის უტყუარი საშუალებაა. გარდა ამისა, იმ ორგანიზაციებში, სადაც ფიზკულტურელები ხელმძღვანელთა ზრუნვას გრძობენ, ამ ზრუნვის პაუხალ გავრცელებული ენერგიით შრომობენ.

რაიონი ვერ კიდევ მწვავედ განიცდის სპორტული ბავშვის ნაკლებობას. უკვე 3 წელიწადია, რაც ჩვენი მოქალაქეები იწორობიან ისეთ დარბაზში, სადაც არ არის ვათბობა, გასახლებები, საშაპეები, სარბილზე წვიმა ჩამოდის. გვაკლია სხვა ბავშვები.

მათი „იშვილის სტარტები“

დასასრულად სკოლების სპორტსმენები ცდიან ძალბას.

საინტერესოა ჩატარდა „მორბენლის დღე“, რომლის სტარტზე გამოვიდა 300-მდე მოსწავლე. კარგად იასპარეზეს ხაშურის მე-3 საშუალო სკოლის მოსწავლემ ნინო ჯაფარიშვილმა, ნათელა ნოზაძემ (ხაშურის მე-5 საშუალო სკოლა), დავით ნიკოლაძემ (სურამის 1-ლი საშუალო სკოლა) და სხვებმა.

მბტომელთა ტურნირზე გამარჯვება წილად ხვდათ მარიამ გელაშვილს (სურამის 1-ლი სკოლა), ქვიშეთელ ელენე ლომიძეს, გომეო დავით პაპიაშვილსა და ზურაბ დამბარაშვილს (სურამის მე-2 სკოლა).

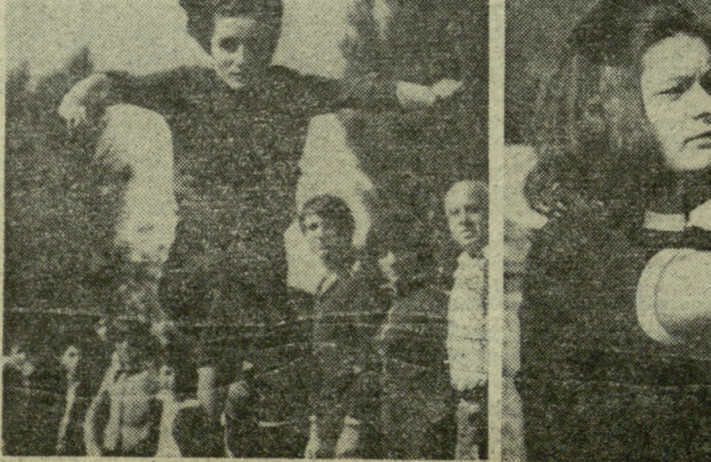
„მტყორცნელის დღეს“ გამორჩეოდნენ ხცისელი ირინე ტარიელაშვილი, მყვალა ჯობაძე (სურამის მე-2 სკოლა), გომელი ელდარ ბეთაგური და სხვ.

გ. დოლიჯაშვილი,
(ჩვენი სპეც. კორ.).

სურათებზე: 100 მეტრზე ერთმანეთს ეჯიბრებიან ბიჭები; სიგრძეზე ხტომაში გამარჯვებული ე. ლომიძე ასპარეზობის დროს; ბადროს ტყორცნისთვის ემზადება მ. ჯობაძე; „იშვილის სტარტების“ ჩემპიონები (მარცხნიდან): ი. ტარიელაშვილი, გ. ლურსმანაშვილი, ზ. გრიგალაშვილი, ნ. ნოზაძე, ე. ბეთაგური.

ავტორის ფოტოები.

მოსკოვი — XXII თამაშების სარბიელი

1980 წლის 19 ივლისს აინთება მოსკოვის ოლიმპიადის ცეცხლი. ეს იქნება რიგითი 22-ე 1896 წლის ათენის ოლიმპიური თამაშებიდან მოყოლებული. მაგრამ მსოფლიოში ამ უდიდესი შეჯიბრების ისტორია გაცილებით უფრო ადრე დაიწყო... ანტიკური მითოლოგიის მიხედვით ოლიმპიური თამაშების ფუძემდებელი იყო სახელგანთქმული პერკლე. გადმოცემით, შეჯიბრების წესები და რიგი დაადგინეს ლეოტარგოს სპარტელმა და იგივე ელაღელმა. ანტიკური სამყაროში ოლიმპიური თამაშები ისეთი პოპულარობით სარგებლობდა, რომ ჩვენს ერამდე 776 წლიდან (ეს ის დროა, როცა სარწმუნო წყაროებში მოხსენიებულია თამაშები) მის მიხედვით მიმდინარეობდა წელთაღრიცხვა. მაგალითად, ჩვენს ერამდე 760 წელი იწოდებოდა მეხუთე ოლიმპიადის პირველ წელს და ა. შ. ჩვენი წელთაღრიცხვით 393 წელს რომის იმპერატორმა თეოსოფოსმა, რომლის გამგებლობის ქვეშ იმყოფებოდა მაშინდელი საბერძნეთი, გააუქმა ოლიმპიური თამაშები, რომელიც მხოლოდ 1503 წლის შემდეგ განაახლა თანამედროვე ოლიმპიური თამაშების ფუძემდებელმა და საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის დამაარსებელმა, ფრანგმა მეცნიერმა პიერ დე კუბერტენმა.

ოლიმპიის წიგნის წიგნის ტოტი

ძველი ელადის ოლიმპიური თამაშები, რა თქმა უნდა, განსხვავდებოდა თანამედროვე ოლიმპიადისგან წესებით, მონაწილეთა შემადგენლობით და სპორტის სახეობებითაც. როგორც წესი, ოლიმპიური თამაშები იწყებოდა ზაფხულის ბუნიების შემდეგ მთავრის პირველი გავსებისას, ე. ი. 22 ივნისს და გრძელდებოდა 5 დღეს. თანამედროვე საერთაშორისო თამაშებისგან განსხვავებით, ძველ ოლიმპიადებში ყოველთვის ერთ ადგილს — მდინარე ალიკონის ნაპირს მდებარე ქალაქ ოლიმპიაში იმართებოდა. ოლიმპიის წმიდათაშენიანად ადგილი — ალტიდა წარმოადგენდა გალავანდებულ კორომს, სადაც აგებული იყო პორტიკები, ბერძნული სახელმწიფოების შეწირულობათა საგანძურები და ოლიმპიელთა ქანდაკებები. კორომში ხარობდა წმიდათაშენიანად ზეთისხილის — მშვიდობის ხეები. მათ შორის იდგა ომერთების საკურთხევლები და ტაძრები, რომელთაგან მთავარი იყო ოლიმპიელ ზევსისა, რომელსაც ეძღვნებოდა თამაშები, აქვე იყო მოწყობილი სტადიონი და იპოდრომი. ოლიმპიადის პირველ დღეს სრულდებოდა მსხვერპლშეწირვა ოლიმპის მბრძანებელ ზევსისადმი, ხოლო მეორე დღეს იწყებოდა ათლეტთა შეჯიბრება. თამაშების მონაწილენი ოლიმპიაში შეჯიბრების დაწყებამდე ერთი თვით ადრე უნდა ჩამოსულიყვნენ და ესწავლათ ოლიმპიური მწერთნულების ხელმძღვანელობით. პირველი ოლიმპიელები მხოლოდ სპორტის ერთ სახეობაში — სტალიონის სიარტზე რბენაში ეჭიბნებოდნენ ერთმანეთს. მაგრამ მალე პროგრამაში შეტანილ იქნა ლილუა — ორი სტალიონის სივრცეზე რბენა, ხოლო შემდეგ დოლიკოლომბი — 4714,5 მეტრზე რბენა. ჩვენს ერამდე 70 წელს ოლიმპიურ პროგრამაში გამოჩნდა პენტატლონი — მრავალჭიდი, რომელიც შედიოდა რბენა, ბადროსა და შუბის ტყორცის, სიარტზე რბენა და ქალაობები. ამავე დროს დამტკიცებული იყო შეჯიბრებები მუსიკით ბრძოლაში. ოლიმპიურ თამაშებში გამარჯვებულებს დიდ პატივს სცემდნენ ელაღელმა, თამაშების ბოლო დღეს მათ ზეთისხილის ხის ტრეტებისგან

გაკეთებული გვირგვინით ამკობდნენ სახეივოდ. ჩემპიონთა და მათი გამოგზავნი ქალაქების სახელებს სახეივოდ აცხადებდნენ. ოლიმპიონები მთელი ცხოვრების მანძილზე თავისუფლდებოდნენ სახელმწიფო გადასახადებისგან და მათ საპატიო ადგილები ეკავათ სხვადასხვა დღესასწაულებში, ხოლო ოლიმპიური თამაშების სამუშაო გამარჯვებული, უფლებამოსილი იყო ოლიმპიაზე დაეღვა თავისი ქანდაკება. ჩვენს დრომდე მთაწიურ ანტიკური სამყაროს ყველაზე მეტად გამოჩენილი ათლეტთა სახეობაა 12-ჯერ შემაჯიბრებელი ლეონიდ როდოსელი. 8-ჯერ მოაბრუნა გამარჯვება კროტონელმა ასტილიოსმა. ექვსჯერ იხიმა ჩემპიონობა იმ დროის უძლიერესმა მოქიდავემ მილონიამ. ერთხელ მან თავისუფლად აიტაცა ხარი, მოიგო კისრზე და ასე შემოიბრძინა სტადიონი. ქალებს, ნაყოფიერების ქალღმერთ ლემეტრას ქურთუბების გარდა, თამაშებზე დასწრება ეკრძალებოდათ, ამ წესის დამრღვევთა სჯილობით სჯიდნენ თუმცა მათ შეეძლოთ დროში გამოეყვანათ თავიანთი ცხენები. მაშინდელი წესის მიხედვით, ჩემპიონად აცხადებდნენ ცხენების პატრონს, მიუხედავად იმისა თუ ვინ მართავდა ამ ცხენებს. ქალუბრების აწყობდნენ განსაკუთრებულ თამაშებს, რომლებსაც, გადმოცემით საფუძველი ჩაუყარა ჰაბოდაშიამ — ოლიმპიური მიწის მფლობელის ენიოპის ქალიშვილმა. ეს თამაშები ერთადერთი შეჯიბრებისგან — 160,22 მეტრზე რბენისგან შედგებოდა. ოლიმპიის ტერიტორია ხელმეუხეხვლად ითვლებოდა ომის დროსაც კი. ოლიმპიური იდეა ნიშნავდა ბერძნულ ტომებს შორის მშვიდობისა და ერთიანობის. თამაშების ჩატარების დროს მყარდებოდა ოლიმპიური მშვიდობა — ექვსხრიანა, წყდებოდა ყოველგვარი უთანხმოება და მტრული მოქმედება, შეჯიბრების მონაწილეებს და მათგანებს შეეძლოთ უფლებილი გაეყოლოთ მტრის ტერიტორიაზე; ასეთი ზავი გრძელდებოდა სამი თვის განმავლობაში — ეს დრო აუცილებელი იყო, რათა სპორტსმენებს მიეღწიათ ოლიმპიაში, მონაწილეობა მიეღოთ ეარჯიშა და შეჯიბრებაში და სამშობლოში დაბრუნებულიყვნენ. თამაშების დროს ოლიმპია იყო არა მარტო სპორტული, არამედ საბერძნეთის კულტურული ცენტრი. ოლიმპიური დღესასწაულები ბრწყინვალე საბავს ალექსანდრე პეტეუსს, ფილოსოფოსებს, ორატორებს და მუსიკოსებს წარმოედგინათ თავიანთი ხელოვნება. აქ გამოდიოდნენ ანტიკური კულტურის სახელგანთქმული წარმომადგენლები — პეროდოტე, ლისიასი, დემოსტენე, დიოგენე. აქულტურის ოლიმპიადის გამარჯვებულებს (ისევე როგორც ოლიმპიურის) ზეთისხილის რტოების გვირგვინით ამკობდნენ. საერთაშორისო ოლიმპიურმა კომიტეტმა გადაწყვიტა აღედგინა ეს უძველესი ტრადიციები 1912 წლის სტოკჰოლმის ოლიმპიურ თამაშებში. შეჯიბრება ტარდებოდა ხელოვნების ხუთ თარგში — არქიტექტურაში, ფერწერაში, მუსიკაში, ლიტერატურასა და ქანდაკებაში, მაგრამ მათდამი მაინცდამაინც დიდი ინტერესი არ გამოუჩენიათ და 1948 წლის ლონდონის ოლიმპიური თამაშების შემდეგ ხელოვნების კონკურსმა არსებობა შეწყვიტა. თუმცა ამ ჩვეულებას წარმატებით აგრძელებენ ყველა მომდევნო ოლიმპიადების ფართო კულტურული პროგრამები. მაგრამ მთავარი რამაც ანტიკური ოლიმპიური ჩვენამდე მოაღწია, ეს არის მშვიდობისა და მეგობრობის იდეები. შემოხვევითი კი არ არის, რომ მშვიდობის სიმბოლოა ზეთისხილის ტოტი. თანამედროვე და უძველესი ოლიმპიადების კავშირის მკაფიოდ გამოხატვის მიზნით ოლიმპიადის დედაქალაქში ჩამოაქვთ ოლიმპიე ანთებელი ჩირაღდანი, (საკლესი).

დანებაჰაჰა — 600 დღე

დრო სწრაფად მიჰქრის. თითქოს სულ ახლახან ვლაპარაკობდით, რომ „ოლიმპიადა-80“-მდე დარჩა სამი წელი... შემდეგ ორი წელი... ახლა უკვე, თუ დღეოდან ვიანგარიშებთ, თამაშების დაწყებამდე 601 დღეა დარჩენილი. ასე რომ, უკვე მალე... აი, რატომაც რომ მოსკოვში, ტალინში, ლენინგრადში, კიევსა და მიწისკი სულ უფრო ინტენსიურად მიმდინარეობს ოლიმპიური ობიექტების მშენებლობა. უკვე შემუშავებული და გამოცხადებულია თამაშების კალენდარი საათების მიხედვით. შერჩეულია სპორტული ინვენტარი და მოწყობილობა ოლიმპიელთა შეჯიბრებისთვის. მოწოდებულია ოლიმპიაში ასთებელი ოლიმპიური ჩირაღდნის ესტაფეტის მარშრუტის პროექტი. ჩირაღდანი მოსკოვში მობრუნდება ჩამოიტანენ. ესტაფეტა გაივლის საბერძნეთის, ბულგარეთის, რუმინეთისა და სსრ კავშირის გზებზე. ჩირაღდანი სახეივოდ შევადგებიან მოსკოვში და 19 ივლისს — თამაშების გახსნის დღეს — იგი აინთება ვ. ი. ლენინის სახელობის ცენტრალურ სტადიონზე. მომდევნო დღეს, 20 ივლისს, ჩირაღდანი აინთება ტალინში, ლენინგრადში, კიევსა და მიწისკი. როგორც ცნობილია, ესტონეთის დედაქალაქში გაიმართება აფროსინთა შეჯიბრება, ხოლო ლენინგრადში, კიევსა და მიწისკი — ოლიმპიური ფინალური ტურნირის წინასწარი თამაშები ფეხბურთში. ყველა რესპუბლიკის საწარმოებში მზადდება „ოლიმპიადა-80“-ის საორგანიზაციო კომიტეტის სხვადასხვა შეკვეთა. ჩვენი ქვეყნის ყველა კუთხიდან ჩამოაქვთ მოსკოვში ოლიმპიური ინვენტარი სხვადასხვა სახის ტვირთი. ოლიმპიადისთვის ემზადებიან ცნობილი სპორტსმენები, ნაკრები გუნდების კანდიდატებად უკვე დასახელებული და „რიგითი“ ფიზკულტურელები, რომლებიც მთელს ქვეყანაში ატარებენ მასობრივ შეჯიბრებებს უკვე ცნობილი ლოზუნგით — „ოლიმპიადა არა მარტო ოლიმპიელებისთვის“. ფიზკულტურული კოლექტივები თავიანთ სპარტადადებს, სპორტული ბაზების მშენებლობასა და მთელ რიგ სხვა ღონისძიებებს „ოლიმპიადა-80“-ს უძღვნიან. (საკლესი).

ფართო დაინტერესება

აქლენი. ფინეთში დიდი ინტერესით აღეკებენ თელსურს 1980 წლის ოლიმპიური თამაშებისთვის მზადების მიმდინარეობას. პელისკი გაიმართა პრეს-კონფერენცია, რომელზეც ფინეთის ოლიმპიური კომიტეტის ხელმძღვანელებმა დამსწრეთ გაუხიარეს მოსკოვსა და ტალინში მოგზაურობის შთაბეჭდილებები ოლიმპიადისთვის მზადების მიმდინარეობის შესახებ. როგორც გაზეთი „კანსან უუტი-სეტი“ წერს, ფინეთის ოლიმპიური კომიტეტის ხელმძღვანელობის აზრით, 1980 წლის მოსკოვის ოლიმპიური თამაშებისთვის მზადება წარმატებით მიმდინარეობს. კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილემ პ. პალოკიომომ აღნიშნა, რომ მოსკოვი ოლიმპიადის მომზადებაში მნიშვნელოვან უსწრებს მონაწილეს. მან ხაზი გაუსვა, — წერს „კანსან უუტი-სეტი“, — რომ ფინეთი და მისი ოლიმპიური კომიტეტი მისწრაფიან ყველაფერი გააკეთონ, რათა ხელი შეუწყონ მოსკოვში ოლიმპიური თამაშების წარმატებით ჩატარებას. ფინეთის მუსიათა სპორტული კავშირის გენერალურმა მდივანმა ო. შემანმა, რომელიც მოსკოვში იმყოფებოდა ოლიმპიური კომიტეტის დელეგაციასთან ერთად, თქვა, რომ ფინეთი — საერთაშორისო ოლიმპიური მოძრაობის წევრი —

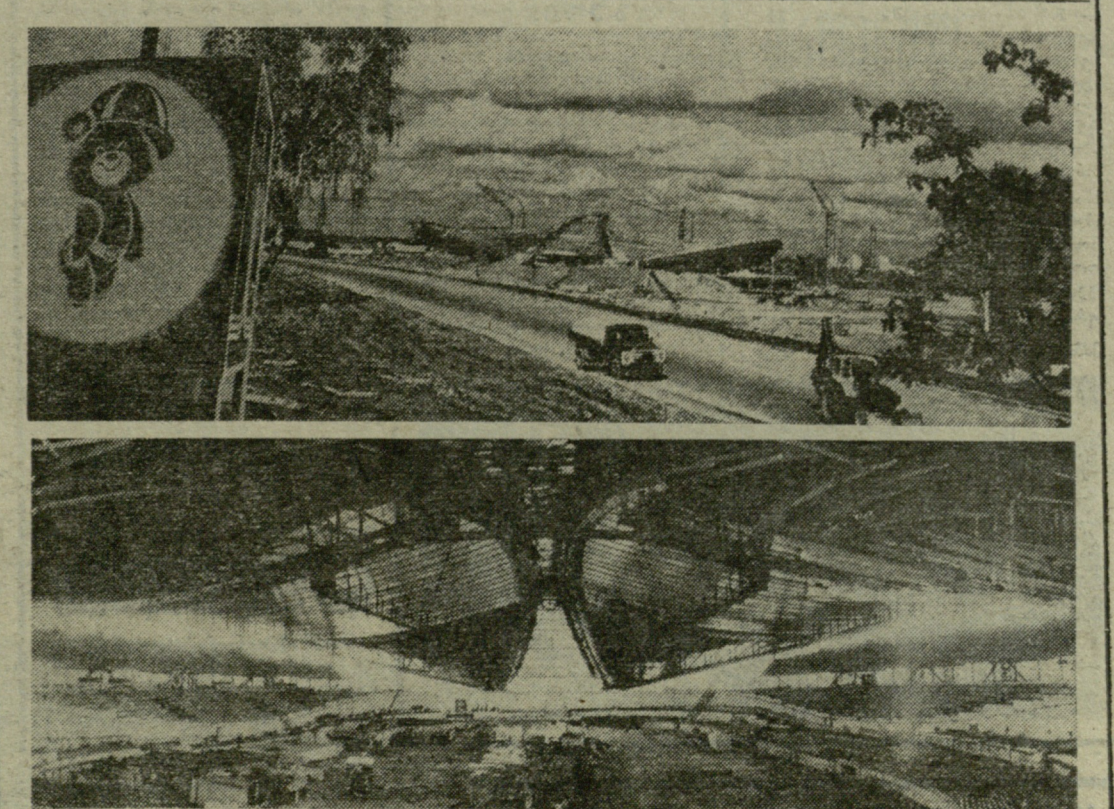
ვალდებულია გამოიყენოს მისი განკარგული ყველა რესურსი, რათა საშუალება იქნას მოწყობილი იქნას ოლიმპიური თამაშებისთვის. მან სთქვა, რომ ფინეთმა ყოველგვარ სიტუაციაში და ყველა დონეზე საკადრისი პასუხი უნდა გასცეს მოსკოვის ოლიმპიადის საწინააღმდეგოდ მიმართულ გამოსვლებს და მოქმედებებს. ოლიმპიადის მიმართ დიდ დაინტერესებას იჩენენ ფინეთის ტურისტული ბურჟუები. „კანსან უუტი-სეტი“ წერს, რომ ქვეყნობით არ არის მარწყული საბოლოო მოლაპარაკება იმზე, თუ რამდენი ფინელი ტურისტად შეძლებს 1980 წლის ოლიმპიადის მოსკოვსა და ტალინში ჩასვლას. ერთი კი ცხადია, რომ საბჭოთა მხრიდან შემოთავაზებული ტურისტებისა და ბილეთების რაოდენობის ციფრი ბევრად აჭარბებს წინა ოლიმპიადების მაჩვენებლებს. (საკლესი).

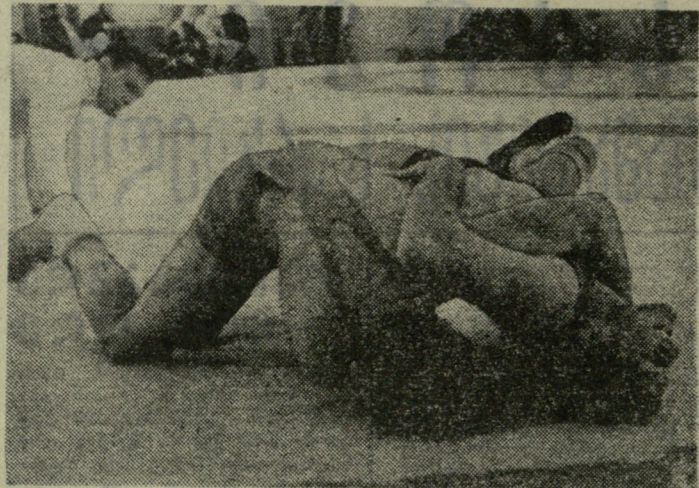
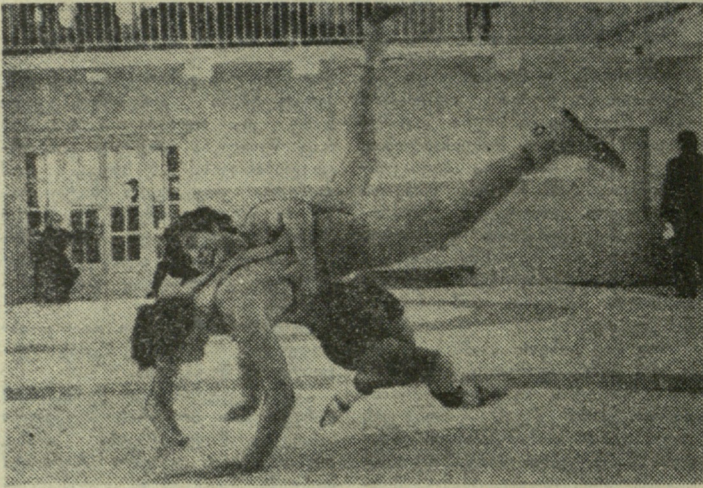
გამარჯვება მოულოდნელი იქნება

პარიზი. ჩემი აზრით „ოლიმპიადა-80“-ში თავს ისახელებენ ის სპორტსმენები, რომლებიც ახლა მხოლოდ „პერსპექტივლები“ ითვლებიან. დიას, სწორედ ისინი გაეკეთებენ საერთო მომენტში საუკეთესო „ნახტომს“ მედლებისკენ. — სპორტულ გაზეთ „ეკიპის“ (საფრანგული) კორესპონდენტთან საუბარში თქვა მონრეალის ოლიმპიური თამაშების ჩემპიონმა 100 მეტრზე თავისუფალი სტილით ცურვაში ჯიმ მონტგომერმა (აშშ). 1973 წლის მსოფლიო ჩემპიონი თავისუფალი სტილით 100 და 200 მეტრზე ცურვაში მონტგომერი, რომელიც 100-მეტრიან დისტანციაზე პირველი გამოვიდა 50-წამიანი ზღვარიდან (49,99) „ოლიმპიადა-80“-ში არ იასპარეხებს. მან გადაწყვიტა დაამთავროს თავისი სპორტული კარიერა. — მე უკვე 23 წლის ვარ, ვამთავრებ ინდიანის უნივერსიტეტს და მუშაობა უნდა დავიწყო. რა თქმა უნდა, აშშ-ში არც ისე იოლია

ხეირანი სამუშაოს შოვნა. მოცურავეთა ჩემპიონები ჩვენთან არც ისე ცნობილი პიროვნებები არიან და ამიტომ შედევათის იმედი არა მაქვს. — არის თუ არა რაიმე ახალი ამერიკელი მოცურავეთა ვარჯიში? — ისინი უფრო მეტად ეაუხს გარეთ, ძალოვნების მსგავსად, კუნთების გამაგრებაზე ვარჯიშობენ. ბევრს დარბიან ფეხის კუნთების განსაკუთრებულად. პირადად მე კვირაში სამჯერ 4-5 კილომეტრს დავრბობი. — რითი აიხსნება აშშ-ში ქალთა ცურვის პროგრესი? — წლებადლამდე ჩვენში მხოლოდ მოცურავე ვაჟებზე იყო გამაზივებული ყურადღება. ამაჰამდ დამოკიდებულება შეიცვალა. კომპანებმა და სავაჭრო ფირმებმა მოცურავე ქალთა კლუბებისათვის უფრო მეტი სახსრების გამოყოფა დაიწყეს. — თქვენ გეგმათ პროფესიული ცურვის მომავალი? — არავითარ შემთხვევაში! (საკლესი).

პარილასტაში შენდება არჩვეულებრივი კონსტრუქციის ყველაზე თანამედროვე ველოდრომი, რომლის მშენებლობის სწრაფსაველი მილიონე „ოლიმპიადა-80“-ში იასპარეხებენ მსოფლიოს უძლიერესი ველომბრისტები. ველოდრომის ტრამპინი 6 ათას მკვრივბუნებულ დაიტყვს. სურათზე: მშენებარე ველოდრომის ხელები. საკლესის ფოტო.

ასოცი ფალავნის მონაწილეობით

გუშინ თბილისში, ფალავანთა კლუბში დამთავრდა სპორტ-საზოგადოება „დინამოს“ ცენტრალური საბჭოს პირველობა კლასიკურ ჭიდაობაში. ასპარეზობაში მონაწილე რესპუბლიკელებისა და მოსკოვის 120 მოქიდავე მონაწილეობდა.

წონითი კატეგორიების მიხედვით გაიმარჯვეს: **3. კუხნიკოვი** (რიაზანი, 48 კგ), **3. მარაშოვი** (ყაზახეთი, 52), **ხ. კასნიკაძე** (ესტონეთი, 57), **ი. ჯუღელი** (საქართველო, 62), **ა. ლუხანაძე** (ყაზახეთი, 68), **თ. წინწალაშვილი** (საქართველო, 74), **ა. ბაშაშვილი** (ყაზახეთი, 82), **3. რაზარაშვილი** (ყაზახეთი, 90), **3. ალ. ლუხანაძე** (საქართველო, 100), **ა. ჩიქინაძე** (ბელარუსია, 100 კგ-ზე ზევით).

სურათზე: მარცხნივ — წინწალაშვილისა და ულიანოვსკელ ი. კოსულიას ორთაბრძოლის მომენტი; რამდენიმე წამით და თბილისელი ჯ. მანარაძე ხალჩაზე გააყარავს მეტოქეს — ალმაათელი ა. აველოვი.

ე. ხუტურაულის ფოტოები.

ქილაოგა

ასპარეზობენ ჭიდაუნი

გროდნოში რამდენიმე დღეს გრძელდებოდა „ბურევსტინის“ ცენტრალური საბჭოს პირად-გუნდური პირველობა კლასიკურ ჭიდაობაში. ასპარეზობდა მონაწილეები რესპუბლიკისა და მოსკოვის 120 მოქიდავე მონაწილეობდა.

კოვი, რ. იანკუბაევი, ი. სმერტინი, ი. ივანუტი (ყველა — რუსი), ს. ხურსი (ლენინგრადი), ს. ბოკოვი (უზბეკეთი), ე. კოზლოვსკი (ბელარუსია), ა. ენგოიანი (სომხეთი), ი. ჩერნიცკი (უკრაინა) და ს. კოსლოვი (ლენინგრადი). ჩვენი რესპუბლიკის წარმომადგენლებიდან II ადგილზე გავიდნენ გ. ივაზოვი (65 კგ); და გ. მერაბიშვილი (70 კგ), ხოლო III — გ. ბიბილოვი (70 კგ), ე. ტუხაშვილი (81 კგ), ა. ნიკოლოზი (87 კგ) და რ. ელკინი (შეიქმნა).

გუნდური ადგილები ასე განაწილდა: რუსი, ბელარუსია, საქართველო (მწვერთხლები — საქართველოს დამსახურებული მწვერთხელი გ. ჯუღელი და სპორტის ინსტრუქტორი მ. კვიციანი). **ბ. ბიძიაძე.**

უფა-ს თასი

განვილო ოთხშაბათს შედგა უფა-ს თასის მერვედღიანი პირველი მატჩები ფეხბურთში. აღსანიშნავია რამდენიმე მოულოდნელი შედეგი. დასავლეთ გერმანიის „პერტამ“ დანიაში მარცხი განიცადა ადგილობრივ „ესბიერთან“ შეხვედრაში — 1:2. გერ-

მანიის ფეხბურთელი რესპუბლიკის „შტუტგარტმა“ თავის მიწობაში მოუგო ჩეხოსლოვაკიის „ლუკას“ — 4:1.

ამ მატჩების სხვა მატჩები დამთავრდა ასეთი შედეგებით: „ჰონველი“ (უნგრეთი) — „აიაქსი“ (ჰოლანდია) 4:1, „ცრენა ზეზელა“ (იგვოსლავია) — „არსენალი“ (ინგლისი) 1:0, „სტრასბურგი“ (სა-

ლიდერები და აუტსაიდერები

საქართველოს სპორტკომიტეტის სპორტკომისიის ზამთრის სეზონით დასრულებულია საქართველოს წყალბურთელობა ჩემპიონატი. გასულ ოთხშაბათს ბათუმის „განთიადის“ და თბილისის უმაღლესი დაოსტატების სპორტკომისის წყალბურთელობა შეხვედრა, რომელიც გვიან საღამოს გაიმართა, დამთავრდა მასპინძელთა გამარჯვებით — 8:6.

გუშინწინ ფეხბურთის ინსტიტუტის სპორტკლუბმა მწვერთხობაში სძლია ბათუმის „განთიადს“ — 5:4. ქუთაისელებმა კვლავ 11 ბურთი მიიღეს საკუთარ კარში, ამჯერად უნივერსიტეტელებისაგან, მეტოქის კარი კი მხოლოდ 5-ჯერ აიღეს. პოლიტექნიკური ინსტიტუტისა და უმაღლესი დაოსტატების სპორტკომისის გუნდებმა ფრედ — რან დამთავრეს შეხვედრა.

ამ შეხვედრებით დამთავრდა რესპუბლიკის ჩემპიონატის საშუალო ფინიში. ყველაზე ცუდად ქუთაისელებს აქვთ საქმე. მათ სამ შეხვედრაში ერთადერთი ქულა მოეგროვეს, ამასთან საკუთარ კარში უკვე გაუშვეს — 27 ბურთი, მე-

წყაღვაკით

ტოქეთა კარში კი ყველაზე ნაკლები — 10 ბურთი გაიტანეს. ერთი ქულა აქვთ ბათუმელებსაც. მათ მიერ გატანილი და მიღებული ბურთების შეფარდება ასე გამოიყურება — 16-19, რაც შეეხება ლიდერს, სატურნირო ცხრილის სათავეში უკონკურენტოდ მდებარე თბილისის უმაღლესი დაოსტატების სპორტკომისის გუნდს. მომდევნო ადგილებზე არიან უნივერსიტეტისა და პოლიტექნიკური ინსტიტუტის წყალბურთელები.

გუშინ გაიმართა კიდევ სამი შეხვედრა: უმაღლესი დაოსტატების სპორტკომისი — ფეხბურთის ინსტიტუტის სპორტკომისი — 7:4, უნივერსიტეტი — პოლიტექნიკური ინსტიტუტი — 10:10. ბათუმელი და ქუთაისელი თანაკლუბელებმა გუნდების შეხვედრა დამთავრდა აქირელობაში — 7:6.

სურათზე: ბათუმის „განთიადის“ და საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის გუნდების შეხვედრის ერთ-ერთი მომენტი. **ე. ხუტურაულის ფოტო.**

ჩოგბურთი

პრეზიდენტი კორტაბაზე

პრეზიდენტი გამართულ ქაბუჯ ჩოგბურთელობა ტრადიციულ ღია პირველობაში, რომელიც სამამული ომის გმირის, სურენ ათანესიანის ხსოვნის ეძღვნება, ჩვენი ქვეყნის 22 ქალაქის გუნდმა მიიღო მონაწილეობა. ამ შეჯიბრებაში ჩვენი რესპუბლიკის ლიდერებს სამი გუნდი იცავდა — თბილისის განათლების განყოფილება, „ბურევსტინი“ და „განთიადი“. უმცროსი ასაკის ქაბუჯთა შორის აბსოლუტური ჩემპიონი გახდა გ. ხურდა (თბილისის განათლების განყოფილება). მან ჯერ ერთეულთა შეხვედრებში იმარჯვა, შემდეგ კი ქაბუჯთა წყვილებში გ. ელერაშვილთან („ბურევსტინი“) და შერუდელ წყვილებში თავის თანაგუნდელ გ. ლევიანთან ერთად. გ. ელერაშვილმა ორი მეორე ადგილი დაიკავა — ერთეულთა და შერუდული წყვილების შეჯიბრებაში.

გოგონათა წყვილებში პირველობა არაფრის დაუთმეს თბილისის განათლების განყოფილების სპორტსმენებმა **გ. სვანიძემ** და **ლ. კანდელაკმა**, ხოლო ქაბუჯთა წყვილებში III საკრიზო ადგილზე გავიდა **დ. ვეზირაშვილის** და **ვ. მეტრეველის** დუეტი (ორივე — „განთიადი“).

ქების ღირსია ათი წლის ჩოგბურთელი ე. ბაღდასარი („ბურევსტინი“). მან პირველად მიიღო მონაწილეობა ასეთი მასშტაბის შეჯიბრებაში, 32 მონაწილეს შორის VII ადგილი დაიკავა და სპეციალისტთა მიწოდება დაიმსახურა.

საერთო გუნდურ ჩათვლაში პირველობა არაფრის დაუთმეს მასპინძლებს, თბილისის განათლების განყოფილების წარმომადგენლებმა II ადგილზე გავიდა.

3. აპირიძე.

ჩემპიონი

სამპროტ ნაკრების გამარჯვებით დამთავრდა კომპლექსური გამართული სეერთაშორისო ამხანაგური შეხვედრა დანიის გუნდთან — 19:15 (10:8).

„დინამოს“ ღია ჩემპიონატზე

თბილისის სპორტის სახანძრეში გრძელდება „დინამოს“ ცენტრალური საბჭოს ღია პირველობა კალათბურთში.

ტურნირის მეორე დღეს გაიმართა კიდევ სამი მატჩი. მოსკოვის „დინამომ“ ანგარიშით 103:79 (51:32) დაამარცხა ჩელიაბინსკის „დინამო“. მინსკის რტი ზეღბოდა ტალინის „კალევა“. მატჩი დამატული გამოდგა, გაიმარჯვეს ბელორუსელებმა სტადენტებმა — 87:85 (44:31). თბილისის დინამოელები, რომელთა რიგებში არ თამაშობენ მიხეილ ქორჭია და ნიკოლოზ დევიდვიანი, კვლავ დამა-

რცხდნენ, ამჯერად რიგის ვეფთან 82:93 (34:39).

გუშინ

შედგა III ტურის შეხვედრები. მოსკოვის „დინამოს“ კალათბურთელებმა შესამე გამარჯვება იმეინეს, ამჯერად მათ დაამარცხეს მინსკის რტი-ს კოლექტივი — 94:84 (56:47); ბალტიისპირეთის ორი გუნდის რიგის ვეფთან და ტალინის „კალევის“ პაექრობა დამთავრდა ესტონელთა გამარჯვებით — 94:89 (45:41); თბილისის დინამოელებმა დაამარცხეს თანაკლუბელები ჩელიაბინსკიდან — 83:78 (37:35).

კალათბურთი

70:74 (43:29), ცსკა — ნოვოსიბირსკის „დინამო“ — 71:60 (27:31), ვილნიუსის „კიბირსკისი“ — კიევის „დინამო“ — 76:69 (41:31), კიევის „დინამო“ — დნეპროპეტროვსკის „სტალი“ — 71:56 (39:32), სვერდლოვსკის „ურალმაში“ — ლენინგრადის „ბურევსტინი“ — 87:69 (46:38), ვილნიუსის „კიბირსკისი“ — ცსკა — 75:69 (37:38), რიგის ტტტ — ნოვოსიბირსკის „დინამო“ — 100:45 (53:18), ამ უკანასკნელ მატჩში მსოფლიოში ყველაზე მაღალმა კალათბურთელებმა ულიანა სემიონოვა (210 სმ) რიგულთა გუნდს 28 ქულა შესძინა, ხოლო მეორე გვიანტა, 19 წლის რიგულმა სტუდენტმა ლია იუღაძამ (204 სმ) — 16.